

СЕКЦІЯ «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ»

Комашко Володимир Володимирович, кандидат юридичних наук, старший дослідник, заслужений юрист України, начальник відділу правової та антикорупційної політики, Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ, Україна

Кравченко Сергій Олександрович, доктор наук з державного управління, професор, головний консультант відділу правової та антикорупційної політики, Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ, Україна

НЕДОЛІКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ НА 2023–2025 РОКИ ЩОДО ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Державна антикорупційна програма на 2023–2025 роки (далі – Антикорупційна програма) визначила сектор оборони однією з пріоритетних сфер, у якій мав бути вирішений комплекс проблем запобігання корупції. Серед них була виділена, зокрема, проблема надмірного засекречування та низького рівня конкурентності закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення (проблема 2.6.2 Антикорупційної програми). Для її вирішення до 31 грудня 2025 р. планувалося повністю завершити 10 заходів, спрямованих на досягнення п'яти очікуваних стратегічних результатів (далі – ОСР). Разом з тим, як показують дані Інформаційної системи моніторингу реалізації державної антикорупційної політики, станом на зазначену дату комплекс заходів у межах вирішення проблеми 2.6.2 реалізований лише деякою мірою. Повністю виконано лише 4 заходи, а половина із запланованих заходів залишилася зовсім не виконаною. Більш детальні дані

представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Ступінь досягнення ОСР у межах проблеми 2.6.2 Антикорупційної програми, на 31 грудня 2025 р.*

ОСР в межах проблеми 2.6.2 Антикорупційної програми	Кількість заходів:				Частка повністю виконаних заходів
	заплановано завершені	виконано	частково виконано	не виконано	
ОСР 2.6.2.1. Процедури закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення є конкурентними і передбачають застосування з певними застереженнями електронної системи закупівель; закрита процедура закупівель застосовується як виняток, а законодавчо визначена процедура закупівлі в єдиного виконавця має детальне врегулювання на рівні підзаконних актів, зокрема щодо формування вартості та рівня прибутку	4	2	–	2	50%
ОСР 2.6.2.2. Секретність у сфері оборонних закупівель знижено до обґрунтованого рівня, за результатами закупівель оприлюднюється визначений законом обсяг відомостей, у тому числі як набір даних, діє прозора система ціноутворення на продукцію оборонного призначення	1	–	1	–	0%
ОСР 2.6.2.3. Запроваджено можливість здійснювати закупівлі не лише за критерієм найнижчої ціни, а і з урахуванням вартості життєвого циклу продукції та інших нецінових критеріїв, необхідних для закупівлі товарів, робіт або послуг, що відповідають потребам Збройних Сил та інших сил безпеки і оборони	1	1	–	–	100%
ОСР 2.6.2.4. Прозоро сформовано електронний реєстр учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів), а також забезпечено прозоре інформування потенційних постачальників щодо планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення	2	1	–	1	50%
ОСР 2.6.2.5. З метою мінімізації ризиків корупції в закупівлях за імпортом налагоджено взаємодію з Агенцією НАТО щодо підтримки та постачання	2	–	–	2	0%

*Склали автори на основі джерела [6]

Як показують дані табл. 1, успішно досягнуто лише ОСР 2.6.2.3 щодо збереження в законодавстві можливості здійснювати оборонні закупівлі не лише за критерієм найнижчої ціни, а і з урахуванням нецінових критеріїв [3]. Для досягнення ОСР 2.6.2.2 проведено аналітичне дослідження, спрямоване на визначення обґрунтованого рівня засекречування відомостей про оборонні закупівлі, хоча його результати не оприлюднені, як планувалося заходом 2.6.2.2.3. Проте прийняття закону з відповідних питань відкладене до припинення чи скасування воєнного стану в Україні (захід 2.6.2.2.4) [2].

Проведено роботу щодо удосконалення законодавства про оборонні закупівлі на засадах конкурентності та прозорості (захід 2.6.2.1.1). Однак не виконані важливі заходи 2.6.2.1.5–2.6.2.1.6, що передбачали на основі спеціального аналітичного дослідження запровадження постановою Кабінету Міністрів України принципів і процедур країн – членів НАТО з питань формування вартості продукції оборонного призначення [1]. Отже, можна зробити висновок про лише часткове досягнення ОСР 2.6.2.1, зокрема, в частині запобігання корупції під час закритих оборонних закупівель.

Фактично не досягнуто ОСР 2.6.2.4, оскільки не виконано основний за цим напрямом захід 2.6.2.4.2, що передбачав уведення в експлуатацію Електронного реєстру учасників відбору та виконавців державних контрактів (договорів) в оборонній сфері зі встановленим переліком функцій [4]. Так само не одержано ОСР 2.6.2.5 внаслідок невиконання обох заходів, що були спрямовані на мінімізацію ризиків корупції в оборонних закупівлях за імпортом через запровадження спеціальних процедур взаємодії з Агенцією НАТО щодо підтримки та постачання [5].

Узагальнюючи, можна констатувати, що недоліками реалізації

Антикорупційної програми щодо оборонних закупівель в 2023–2025 роках стали фрагментарність на непослідовність. Було вибірково здійснено частину заходів, що не доповнювалися іншими необхідними змінами, тому майже всі ОСР або не досягнуті, або досягнуті лише частково. Отже, попри реалізацію Антикорупційної програми залишився актуальним комплекс питань щодо запобігання корупції в оборонних закупівлях, включаючи:

- досягнення обґрунтованого рівня секретності в оборонних закупівлях;
- забезпечення конкурентності відбору виконавців державних контрактів (договорів) в оборонній сфері з використанням сучасних інформаційних технологій;
- усунення корупціогенних чинників під час закритих оборонних закупівель;
- запровадження спеціальних процедур для мінімізації ризиків корупції в закордонних оборонних закупівлях.

Список використаних джерел:

1. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Очікуваний стратегічний результат 2.6.2.1. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/osr/222/> (дата звернення: 13.04.2026).
2. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Очікуваний стратегічний результат 2.6.2.2. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/osr/223/> (дата звернення: 13.04.2026).
3. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Очікуваний

The Great Sphinx Scientific Summit 2026: Multidisciplinary Research, Digital Sovereignty and Global Sustainable Progress. Proceedings of International Scientific and Practical Conference. April 30 2026 in Cairo University, Egypt (Giza Campus)

стратегічний результат 2.6.2.3. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/ost/224/> (дата звернення: 15.04.2026).

4. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Очікуваний стратегічний результат 2.6.2.4. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/ost/225/> (дата звернення: 15.04.2026).

5. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Очікуваний стратегічний результат 2.6.2.5. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/ost/226/> (дата звернення: 16.04.2026).

6. Результати моніторингу та оцінки ефективності виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки. Проблема 2.6.2. URL: https://dap.nazk.gov.ua/problem/57/?a%5Bmain_organ%5D= (дата звернення: 10.04.2026).

Vydavatel:

Publishing house Education and Science s.r.o. IČO : 271 56 877.
Frýdlanská 15/1314 , Praha 8. MS v Praze , oddíl C, vložka 100614

**The Great Sphinx Scientific
Summit 2026:
Multidisciplinary Research,
Digital Sovereignty
and Global Sustainable
Progress**

**Proceedings of International Scientific and
Practical Conference**

**April 30 2026 in Cairo University,
Egypt (Giza Campus)**

Signed for printing on May 03, 2026.
Format 60x90/8. Headset Times New Roman.
Mental printing. arc. 3,37. Edition online.